

Władysław Filipowiak, J. Wojtasik

Wolin - Srebrne Wzgórze

Informator Archeologiczny : badania 1, 301-302

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W O L I N -

IHKM PAN

- Srebrne Wzgórze

Badania prowadzili: dr Władysław Filipowiak i mgr J. Wojtasik, w okresie od 19.VI. do 30.IX., finansował IHKM PAN.

Badania wykopaliskowe kontynuowano w miejscu, gdzie istniał domniemany gród, pochodzący z I-XIII w.

W bieżącym roku wyeksplorowano resztki warstwy IV i V, jamy oraz paleniska zalegające w osadzie, na łącznej powierzchni 170 m² (ary 214 i 215).

Zawartość kulturowa warstw IV, V oraz jam składa się z dużej ilości ceramiki, skupisk żużla, znacznej ilości zabytków żelaznych, paciorków szklanych, bursztynowych, szczególnie zaś śladów produkcji rogowniozowej, bursztyniarskiej, a także obróbki metali kolorowych. Liczne jamy (39 sztuk), według kształtu i zawartości, należy łączyć częściowo z produkcją, jak np. wędzarskie i odpadkowe a stałą zabudową. Jedna z nich (nr 81) sugeruje istnienie półziemianki. Na badanym obszarze nie udało się stwierdzić wyraźnych zarysów domostw, jedynie zniszczone klepiska i paleniska potwierdzają ich istnienie. Piaszczyste podłoże nie wpłynęło na konserwację konstrukcji drewnianych, a ciągła przebudowa stanowisk produkcyjnych niszczyła pozostałości starszej zabudowy.

Na podstawie materiałów ceramicznych i całego zespołu zabytków metalowych, początki osadnictwa zwartego na Srebrnym Wzgórzu możemy roboczo datować na pierwszą połowę I wieku. Niektóre materiały ceramiczne z jam mogłyby wskazywać na istnienie nawet wcześniejszego, luźnego osadnictwa już w IX stuleciu.

Reasumując natomiast całość wyników badań na tym stanowisku, możnaby wysunąć następujące robocze wnioski: przypuszczalnie w X wieku istniało w tym miejscu osadnictwo o stosunkowo luźnej zabudowie, skoncentrywane wzdłuż brzegów Dziwny. Miało ono charakter rybacki z pierwszymi przejawami produkcji rzemieślniczej. Pełny rozwój tej części zespołu wolińskiego rozpoczyna się w pierwszej połowie X wieku. W tym czasie rzemieślnicza część miasta zostaje otoczona wałem, najprawdopodobniej poprzecznym, zamykającym dostęp od północy, między Dziwną, a pasem bagien. "Dzielnica" rzemieślniczo-handlowa, zachowuje swój charakter jednolity aż do XII wieku, przy czym największe natężenie produkcji przypada na wiek X-XI.

Brak stałej zabudowy i śladów intensywnego osadnictwa na płaszczyźnie wzniesienia (średnio ok. 25 cm) mógłby sugerować istnienie placu targowego, położonego obok głównego traktu, przy wjeździe do miasta, który po wzniesieniu umocnień znalazł się w ich obrębie.

W świetle dotychczasowych wyników, możemy twierdzić, iż na Srebrnym Wzgórzu nie istniał gród, lecz główna rzemieślniczo-handlowa dzielnica Wolina, którą możemy datować na X-XII wiek. Umocniona została ona w pierwszej połowie X stulecia, lecz przebieg obwałowań nie jest całkowicie jasny, zwłaszcza na południowym odcinku. W tej sytuacji należałoby sprawdzić dalszy ciąg umocnień a w dalszej perspektywie problem istnienia i położenia grodziska, być może usytuowanego na obszarze miasta.